

ΑΓΝΩΣΤΟΙ ΗΡΩΕΣ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

Ο ΚΑΠΕΤΑΝ ΣΤΑΜΑΤΑΚΗΣ

‘Ο Σταματάκης Κουρούκλης και τ’ αδέρφια του. Ένα φονικό επεισόδιο. Με τὸ σπαθὶ στὰ δόντια. ‘Τοῦ Κίτσου ἡ μάνα κάθεται...’ ‘Ο Μανιάτης ποὺ ἔκλεψε τὸ κορίτσι. Σταματάκης καὶ Λάμπρος Κατσώνης. ‘Όπου κατατάσσεται στὸ Μπαλκλιβικό Τάγμα. ‘Ο θάνατος τοῦ Καπετάν Σταματάκη.

Ὁ 1725 περίπου γεννήθηκε ἕνας ἀπὸ τοὺς πρὶν σπουδαίους ἥρωες τῆς προεπαναστατικῆς περιόδου : ὁ Σταματῆς Ἀσφαιανὸς Κουρούκλης ἢ μάλλον ὁ «Σταματάκης». Ὁπως τὸν ἔλεγον κ' ὅπως τὸν ἤξεραν ὅλοι, τὴν ἐποχὴ ἐκείνη. Ἡ τῶν του ὑπῆρξε μὴ ἀληθινὴ ἔποποια.

‘Ο Σταματάκης ζοῦσε στὴν Εὐλογαϊδάρα τῆς Δωριδὸς ἠσυχοῦ, ὡς στὰ 1755. Ἀλλὰ τὰ συχνὰ μαλαμάτα τῶν ἀδελφῶν του μὲ τοὺς Τούρκους δὲν τὸν ἀφῆσαν ἠσυχοῦ ὡς στὸ τέλος. Ἔτσι μὴ μῆρα ἕνα τουρκικὸ ἀπόσπασμα, περνώντας ἀπὸ κεῖ, τάχα γὰρ νὰ κυνηγήσῃ τοὺς κλέφτες, μπῆκε στὴ στάνη τοῦ Σταματῆ, ἐσφαξε πολλὰ

πρόβατα κ' ἔδωσε τοὺς τσοπάνηδες. ‘Ο Σταματάκης μὲ τοὺς ἀδελφούς του, Κωσταντῆ καὶ Θόδωρο, μόλις τὸ ἔμαθαν, ἀρματώθηκαν κ' ἔτρεξαν στὴ στάνη. Πρόφτασαν ἐκεῖ τοὺς Τούρκους, ἀνοίξανε τουφεκίδι μαζὺ τους, σκότωσαν ἕνα, ἔβιασαν τοὺς ἄλλους καὶ ἐλευθέρωσαν τοὺς τσοπάνηδες.

Τὸ γεγονός αὐτὸ ἐτάραξε ὅλους τοὺς Ὀθωμανοὺς τῶν περιχώρων, οἱ ὁποῖοι ἀπέκριναν νὰ ἐκδικηθοῦν. Ὑστερὰ ἀπὸ λίγες μέρες, ἀνήμια τοῦ Εὐδαγγελιομοῦ, ὁ Κωσταντῆς Κουρούκλης ἔπῃε στὴ Βυτινίτσα γιὰ δουλιὰ του. Ἡ Βυτινίτσα ἦταν τότε ἔδρα τῶν Τούρκων προκρίτων. Ὁ σούμπασης τοῦ χωριοῦ θέλησε νὰ φοβερίσῃ τὸν Κωσταντῆ γιὰ τὸ φόνου τοῦ ὁμοθῆκου του, ἀλλ' ὁ Κωσταντῆς ἔθιμωσε, πυροβόλησε τὸν Τούρκο κατὰ στήθα καὶ τὸν ἐξορισε γενερό.

Ἀπὸ τότε ἄρχισε ἕνας ἀδιάκομος πόλεμος μεταξὺ Κουρουκλιῶν καὶ Τούρκων. Ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας ἦταν ὁ Σταματάκης, ὁ ὁποῖος τοὺς μάζεψε ὅλους, συγγενεῖς καὶ φίλους, ἔκανε ἕνα σῆμα καὶ βγήκε στὸ κλαρί. Μὴ μῆρα γίνονταν πανηγύρι στὸ χωριὸ Βελνίκο. Ὁ Σταματάκης μὲ δεκαπέντε παλληκάρια του, εἶχε πάει ἐκεῖ καὶ εἶχε πιαστεῖ στὸ χορὸ. Ἐξαφνα ὅμως, ἀπὸ τὰ σπῆτια τοῦ χωριοῦ, ἐπροβλεσε πολυάριθμο Τουρκικὸ ἀπόσπασμα μὲ τὸν Τουρκαλβανὸ Γετίμ μπῆ ἐπὶ κεφαλῆς. Ὁ Σταματάκης δὲν ταραχτήκε καθόλου, ἀλλ' ἐξηκολούθησε νὰ χορεύει. Ὁ Γετίμ, ὁ ὁποῖος φοβόταν ν' ἀνοίξῃ μάχη, κάλεσε τότε καὶ τοὺς ἄλλους Ὀθωμανοὺς τοῦ χωριοῦ, καὶ ἄρχισαν νὰ συνοκέττονται παρῆμερα τὴ ἔπειτα νὰ κάνουν. Ὁ Σταματάκης μόλις τὰ εἶδε αὐτὰ, παρατῶ τὸ χορὸ, τραβῆει τὸ γιγαντινὸ, τὸ βάζει στὰ δόντια του καὶ περνᾷ ἔτσι, ἀτάραχος, μέσα ἀπὸ τοὺς συγκεντρωμένους Τούρκους, κυττάζοντας τοὺς στὰ μάτια ! Πίσω τὸν ἀκολουθοῦσαν μ' ἕνα παλληκαριστικὸ χαμόγυλο τὸν χεῖλι οἱ σύντροφοί του. Καὶ οἱ Τούρκοι, τρομαρῆνοι, σὸν ἀπολυθώμενοι, τοὺς ἀφῆσαν νὰ περάσουν καὶ νὰ φύγουν στὰ λημέρια τους...

Σιγὰ - σιγὰ ἡ φήμη τοῦ καπετάν Σταματάκη ἀπλώθηκε σ' ὅλη τὴ Δωριὰ καὶ ἀπὸ παντοῦ μαζεύονταν παλληκάρια γιὰ νὰ ταχθοῦν κάτω ἀπὸ τὸ μταϊράκι του. Ἔτσι μαζεύτηκαν 150, μὲ τοὺς ὁποῖους ὁ ἀρματολὸς περιέτριξε ὅλη τὴ Ρουμελιὰ, προσεταιρίζοντας τοὺς χριστιανοὺς καὶ τρομοκρατώντας τοὺς Τούρκους. Τὸ Σταματάκη ἀκολουθοῦσαν καὶ δύο δισίμοι κλέφτες ποὺ τοὺς τραγοῦθνε ἡ Δημιῶδης Μόσσα : Ὁ Κίτσος Λιάρας καὶ ὁ Χρήστος Μηλιῶνης, ποὺ ἦταν καὶ οἱ δύο ἀνήμια του.

Μιὰ νύχτα, σκοτεινὴ καὶ βροχερὴ, ὁ Σταματάκης βρισκότανε στὰ περιχώρα τῆς Ζαλίνας. Ἐνα τουρκικὸ ἀπόσπασμα ἀπὸ 200 καὶ πλεονάζοντες, ἔξοχανταρῶδες, φανερώθηκε ἔξαφνα μπροστὰ τους.

Ἄγρια μάχη ἄρχισε τότε, οἱ κλέφτες πολεμοῦσαν μὲ λύσσα καὶ τέλος οἱ Τούρκοι τῶβρλαν σὰ πόδια. Ἐποικώθηκαν ὅμως καὶ ἀπὸ τοὺς κλέφτες ὄχι καὶ λαβώθηκε βαρεὰ ὁ Κίτσος Λιάρας. Οἱ σύντροφοί του τὸν σήκωσαν, τὸν κρέμασαν ὡς τὴ θάλασσα καὶ ἀπὸ κεῖ τὸν ἔστειλαν μ' ἕνα πλοῖο στὴ Λευκάδα γιὰ νὰ γιαιτρευτῇ. Ὑστερὰ ἄλλο ἕνα μῆνα ὁ γενναῖος κλέφτης πέθανε ἀπὸ τὴ πληγῆς. Ἀπὸ τὸ επεισόδιο αὐτὸ βγήκε τὸ γνωστὸ δημόδες τραγοῦδι :

‘Τοῦ Κίτσου ἡ μάνα κάθονταν στὴν ἀκρὴ στὸ ποτάμι, Μὲ τὸ ποτάμι μάλωνε καὶ τὸ πετροβολῶσε κλπ..

Μετὰ τὴ μάχη αὐτὴ ὁ Σταματάκης τράβηξε γιὰ τὰ μέρη τοῦ Καρπενησιοῦ. Μιὰ σελήνοφύτιση νυχτιὰ, ἐστάθμευσε μὲ τὰ παλληκάρια του στὴν Τατάρνα. Ἀφροῦ ἔστειλε μερικoὺς ἀπὸ τοὺς συντρόφους του στὰ γύρω χωριά νὰ ἰδοῦν τοὺς συγγενεῖς τους, ἔμεινε αὐτὸς μὲ λίγους ἄλλους καὶ κοιμήθηκε, βράδοντα σκοπὸ τὸν ξάδερφο τοῦ Μόσχο. Μὰ αὐτὸς, κουρασμένος πολὺ, ἀποκοιμήθηκε, κ' ἔτσι ἕνα τουρκικὸ ἀπόσπασμα, ποὺ παρακολουθοῦσε ἀπὸ μῆρες τοὺς κλέφτες, ἔπαιε ἔξαφνα ἐλᾶνον τους καὶ σκότωσε πολλούς. Ἐπειτα ἀπὸ τὴν περιπέτεια αὐτὴ, ὁ Σταματάκης ἐγύρισε στὴν Εὐλογαϊδάρα, ὅπου ἔμεινε τρεῖς μῆνες. Ἀφροῦ ἐτοιμάστηκε καλὰ καὶ μάζεψε νέους συντρόφους, ἔπῃε γ' ἀνάμωση τὸν Ἀνδρούτσο, ποὺ θοιάραιμνε τότε σὲ ὅλη τὴ Λειβαδιά !... Ἀναμώθηκαν. Οἱ δύο ἀρχηγοὶ πέρασαν τὴ Δωριὰ, τὴν Ἀκαρνανία, τὸ Βάλτο, σμίαναν τὸ δρόμο μὲ τοὺς ἄλλους ἀρματολούς, κ' ἔτσι φτάσανε ὅλοι μαζὺ στὸν Ὀλυμπο. Ἐκεῖ τότε ἦρθε καὶ ἐνόηθη πάλι μὲ τὸ Σταματάκη ὁ παλιὸς του σύντροφος Χρήστος Μηλιῶνης.

Οἱ ἀρματολοὶ αὐτοὶ, ἔτσι ἐνομένοι, ἀποτελοῦσαν δολοκλήρο στράτευμα ! Καὶ κατὰ τὴν ἀνοίξῃ, μὲ τὰ μαϊράκια τους ἀνοίχτὰ στὸν ἀνεμο, κατέβηκαν στὴ Λαμία ὅπου εἶχε τὴν ἔδρα τοῦ ὁ πρῶτοφίμος Κιαμῆλιμπε. Ἐτρομοκράτησαν τοὺς ἀγάδες, τοὺς ἐφορολόγησαν καλὰ, καὶ ἀπὸ κεῖ κατέβηκαν κατὰ τὸ Μόρνο ποταμὸ, ὅπου βρισκότανε τὸ ταυφίλι ἐνὸς πλουσιωτάτου Ὀθωμανοῦ, Σοῦλ τ' ὄνομα τοῦ. Τὸ ταυφίλι εἶχε κ' ἕνα μεγάλο καὶ χρυσαφένιο πύργο. Ἐξαφνα βγήκε μπροστὰ τους μεγάλῃ τουρκικῇ δυνάμει. Οἱ ἀρματολοὶ ἀναγκάστηκαν νὰ καταφύγουνε στὸν πύργο. Δυὸ μερὸνυχτα οἱ Τουρκαλβανοὶ ἐπιχειροῦσαν ἐφόδους ἐναντίον τοῦ πύργου, ἀλλὰ δὲν κατοῦρθοναν νὰ τὸν κυριεύσουν. Οἱ ἀρματολοὶ ὅμως, μὴν ἔχοντας πειὰ νερὸ καὶ πολεμοφόδια, ἀναγκάστηκαν, μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χεῖρ, νὰ περάσουν μὲς' ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς καὶ νὰ διευθυνθοῦν στὴν Ναύπακτο. Ἀπὸ κεῖ μὲ καρδιά, πέρασαν στὴν ἀνικρινὴν πελοποννησιακὴ παραλία.

Ἦταν ἡ ἐποχὴ τῶν θαλασσίων θριάμβων τοῦ Λάμπρου Κατσώνη. Ὁ δισίμοος αὐτὸς Τουρκομάχος, ἀφροῦ ἄραξε κοντὰ τὸ Τυναῖο, ἐκάλεσε τὸν Ἀνδρούτσο νὰ τὸν βοηθήσῃ γιὰ νὰ συμπαράγουν στὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα. Ὁ Σταματάκης ἀκολουθῆσε τὸν Ἀνδρούτσο ἐπὶ τὴν περίφημη αὐτὴ γὰρ τ' ἀρματολικὰ χρονικὰ ἐκστρατεία του. Ἐνὼ ἀκόμη βρισκότανε στὴν Κερκινίη, ἕνας κλέφτης, Μανιάτης, παλληκάρου τοῦ Ζαχαριᾶ, ἀπήγαγε στὸ χορὸ ὁ Ἀσφάκια, τὴν κόρη τοῦ προχόντου τῆς Κερκινίης. Ὁ προχόντας παραπονεθῆκε στοὺς ἀρματολούς, καὶ ὁ Σταματάκης ἔτρεξε μὲ τρία παλληκάρια του, ἔκλεισε στὸν πύργο του τὸ Μανιάτη καὶ μετὰ πολλὴ ἀντίσταση, κατῶρθωσε νὰ τὸν σκοτώσῃ καὶ νὰ ξαναφέρῃ τὴν κόρη στὸν πατέρα της. Ἀπὸ τὸ γεγονός αὐτὸ τὰ παλληκάρια του τοῦδωσαν καὶ τὸ ὄνομα Ἀσφαιανός, ποὺ τοῦμεινε.

Ἀλλ' ὁ Σταματάκης δὲν ἀκολούθησε στὸ ἐξῆς τὴν τήχη τοῦ Ἀνδρούτσου. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν μετροῦσε πειὰ νὰ ζῆσῃ στὴν πατρίδα του, ἀπὸ τὸ μετῶθεν ἐπὶ ἐπὶ ἐγλαν οἱ Τούρκοι, κατέφυγε στὴ Ρωσία, συνοδευόμενος ἀπὸ τοὺς δύο ἀδελφούς του, τὸν πιστὸ τοῦ Χρήστου Μηλιῶνη καὶ πέντε παλληκάρια του, Ρουμελιώτες.

Στὴ μεσημβρινὴ Ρωσία ὑπῆρχε τότε τὸ λεγόμενον «Μπαλκλιβικὸ Τάγμα», συγκροτούμενο ἀπὸ Ἕλληνας, ὅσοι ἔχλαν καταφύγει μὲ τίς οἰκογενεῖς τους ἐκεῖ, ἀπὸ τὸ Στέφανο Μαυρομιχάλη, φεύγοντας τὴν ἐκδικητικὴν μανία τῶν Τούρκων, ἐπειτα ἀπὸ τὴν ἀποτυχμένη ἐπανάστασι τοῦ Ὀρλώφ. Τὸ τάγμα αὐτὸ ἦταν δηρημένο σὲ ὄχιτο λόγους, ποὺ ὁ καθένας ἔφερε τ' ὄνομα μιᾶς ἐλληνικῆς πόλεως, εἶχε ὁπλισμὸ τῆς λόγχης, τὸ τοῦφεκι καὶ τὸ σπαθί, κ' ἔφερε φανταστρεφῆ στολὴ μὲ πρόσωπα καὶ κόκκινα χρώματα.

Σ' αὐτὸ τὸ τάγμα κατέταξε ἡ Ρωσικὴ Κυβέρνησις τὸ Σταματάκη καὶ τοὺς συντρόφους του. Στὰ 1806, ὅταν ὁ Ρωσοτουρκικὸς πόλεμος ἦτανε στὴν ἀκμῇ του, τὸ «Μπαλκλιβικὸ Τάγμα» ἔλαβε ζωηρὸ μέρος, τὸ μασὸ στὸ Ρωσικὸ

ΤΑ ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

ΟΙ ΕΡΩΤΕΣ ΤΩΝ ΠΟΥΛΙΩΝ

'Ανοιξιάτικες αγάπες. Τό «ένδυμα γάμου». Οι διαμαχόμενοι μνηστήρες. Τα τρυπερά φιλήματα των άρραβάνων. Τα θεία τραγουδία της αγάπης. Τό αιώνιον θέλω και τό βασιανιστήρια των έρωτευμένων πουλιών. Τά ζεύγη των παπαγάλων που άνώνονται έφ' όρου ζωής. Πίστις και άφοσίωσις. Τά χάδια τους και τό παιρνίδια τους. Οι παπαγάλοι, τά τρυγερά και οι ποιηταί. 'Η ζήλεια των παπαγάλων κλπ.

'Η καλύτερη εποχή του έτους για τά πουλιά εινε η άνοιξη. Τότε μονάχα έρωτεύονται, τότε μονάχα αισθάνονται σκιερίματα αγάπης στή μικρή τους καρδιά. 'Ο άνθρακος μορσει ν' αγαπήση κ' όταν ακόμη βρεθή στή χιονισμένη Σιβηρία ή στό Βόρειο Πόλο. Μά τά πουλιά έχουν ανάγκη από τό θερμό ήλιο του καλοκαιριού, από πράσινες φυλλωσιές και από τό ζωογόνο ποηή της άνοιξεως, για να αισθανθουν βαθειά την έρωτική συγκίνηση και παραφορά. Μόλις καταλάβουν ότι άρχισο τό καλοκαίρι, άρχίζουν να γίνονται πιο φιλάρεσκα, πιο χαριτωμένα και προσπαθουν να κάνουν τό τραγουδί τους όσο τό δυνατό γλυκύτερο. Την εποχή αυτή, τό πτιλωμά τους γίνεται πιο όφαιρο, πιο γυαλιστερό—φορآنε τό ένδυμα γάμου, όπως τό λέει ο πτηνολόγο στή επιστημονική τους γλώσσα. Τότε τ' άρσενικά άρχίζουν να μαλλώνουν τό ένα με τό άλλο ποιά να βρη τ' όμορφότερο ταίρι, ενώ τά θηλυκά παρακολουθουν τίς μικρές αυτές και άναιμακτες μάγες μ' ένα θροσ υπερκρίτης δίδθεν άδιαφορίας... άφοσ, άλλωστε, έχουν κάνει κ' αυτά έκ τών προτέρων την έκλογή τους μεταξύ τών διαμαχομένων μνηστήρων... Και όταν ένας από τους μαχομένους νικησο τους άντικείμενο, τότε ό νικητής πεταει θραμβεντικά στο κλαδί, όπου κάθεται η αγαπημένη του... και την ταμπάη στο σώφορ. Αυτό εινε τό φιλημα του άρραβάνου ! Και τότε, τότε οι άνυποκρίτοις διαβάτες ποσ περνάνε κάτω από τά δέντρα άκοινε μέσ' στα κλαδιά τά παθητικά έκείνα τραγουδία, τά όποια τους κάνουν να στέκονται και να τ' άκοινε έκστατικοί. Εινε τά θεία τραγουδία της αγάπης. Τό άρσενικό πουλί τραγουδεί στήν καλή του τών έρωτά του. Έκείνη τον άκοινε. Και άν τό άρσενικό τά καταφέρει να την συγκινήσει, τότε συνεχίζουν μαζί ένα όνειρωδες γυνέσιο—τότε, ψηλά από τά δέντρα, πέφτει ένας καταρράκτης από λαυρηγιμούς, από τρέφοια, από τριλλιες, από κορδόνες... Ένοινεται ότι τό θηλυκό—τό άγίωνο θηλυκό, τέλος πάντων!—κάνει νάζια στο άρσενικό για να ξερεθίξη την αγάπη του. «Καρμιά γυναικα στον κόσμο, λέει ό 'Ιταλός Μαντεγκάτσα, δέν μορσει να ξεπεράση σέ θηρωδιά τό θηλυκό ναγαρίνο τό όποιο προσποείται διαρκώς δει άποφύγει τον άνδρα του. Οι άπειροι τρέφοι που έχουν έφύρει οι γυναικες για να λένε εδής, στος έπιμούνους παρακλήσεις των άνδρών, δέν εινε τίποτε, παραβαλλόμενοι με τίς ποηήρες τό θηλυκό ναγαρίνο, τό όποιο έννοι να βασιανιση κυριολεκτικώς με διάφορα κακούερα μέσο τό άρσενικό, πριν άποφασιση να του παραχωρήση την έννοιά της.» Άς μη φανατιζόμεθα λοιπόν όχι τά πουλιά εινε άθωα και άκακα πλάσματα—και ίδιος τά θηλυκά πουλιά !..

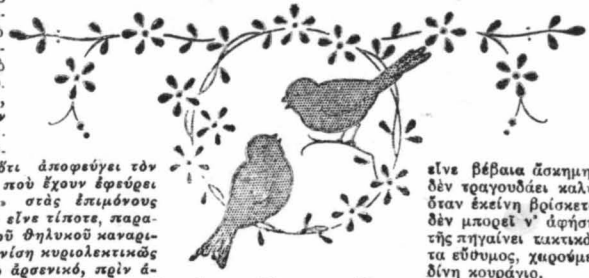
πιο δυνατά από κάθε άλλη φορά, εκδηλώνοντας έτσι με τίς κραυγές τους την ταραγμένη ψυχική κατάστασή τους. Όταν αισθάνονται να πλησιάζη τό καλοκαίρι, τό ζευγάρι άρχίζει τά έρωτικά χάδια. Τρίβονται ό ένας πάνω στον άλλο, φιλιώνται, παίζουν, δέν ξεφρουν τέλος πάντων ποζ να εκδηλώσουν τον έρωτα που τους φλογίζει τά σωθικά... Οι ποιηταί άγνοουν άναμφίβολως τί τρυπερά φίλια ένώνει ένα ζευγάρι παπαγάλων, και γι' αυτό εδύλαξαν την τρυγόνια ως σύμβολο της ειδυλλιακής αγάπης. Μά τά τρυγόνια εινε υποδεέστερα, από αυτής της άπόψεως, των παπαγάλων. Μεταξύ ένός ζεύγους παπαγάλων βασιλεύει μεγάλη άρμονία. Οι έπισθυμιες και η θελήσεις τους εινε συνταυτισμένες. Όταν τό θηλυκό τρώει, τό άρσενικό τό μμειται, έστω και άν δέν έχει όρεξη. Όταν τό άρσενικό φωνάζει, τό θηλυκό σπευδει άμέσως να βοηθήση τον σύντροφό του. Όταν ό ένας άρρωστήση, ό άλλος τον περιποιείται και τον ταΐζει με συγκινητική άφοσίωση. Τά ζευγία αυτά πουλιά ζουνε αλημάτωτα μονάχα όταν έχουν τον ταίρι τους, και όταν ψοφήση τό ένα από αυτά, τό άλλο τό άκολουθεί σε λίγο, από τη μεγάλη του λύπη... Επίσης διακρίνονται για την άφοσίωση τους οι κάρδης, ένα είδος πουλιών που ζή στή Νότιο Άμερική. Μιά μέρα, ένας περιηγητής ακόπησε κοντά στήν Παγαγόλια, έναν «αρά», και τον έδεσε στή σέλλα του. Τό ταίρι του θέματος ακολούθησε τον κυνηγό ως τό σπίτι του... Έκει, έπεσε πάνω στο πάτωμα του αγαπημένου του, χωρίς να θέλη να τον έγκαταλείψη, κ' έμεινε πολλές μέρες σ' έκείνη τη θέση, χωρίς να τρώη τίποτα, ώποσω τό έπισσιν με τό χέριμα.

Οι τακτικοί θαμώνες των ζωολογικών κήπων λαμβάνουν συχνά την ευκαιρία να θαυμάσουν τη σοβαρότητα και την άφοσίωση των άρσενικών παπαγάλων και τού νοικοκυρσούντων των θηλυκών. 'Ο άρσενικός παπαγάλος φρονίζει μονάχα για τη νόμιμο γυναικα του, άδιαφορώντας για όλες τίς άλλες παπαγαλίδες του κόσμου. Φρονίζει να της λήη πάντα όφαιρα τραγουδία—ή φωνή του εινε βέβαια άσκημη,—έλάτε όμως να τον πειστέτε ότι δέν τραγουδεί καλύτερα και από τό ηηρόνι !... και όταν έκείνη βροσκειν ο' ενδιαφέρονσα κατάσταση και δέν μορσει ν' άφήση τη φωλιά της, ό σύζυγός της της πηγαίνει τακτικά φαί, φρονιζοντας να εινε πάντα εύθυμος, χειροφύματος και περιποιητικός, για να της δινή κουράγιο. 'Οποιοσ αγαπάει πολύ, εινε και ζηλιάρης. Οι παπαγάλοι δέν μορπούσανε, φυσικά, ν' άποτελέσουν έξαιρέση αυτού του κανόνος. Σχετικά με την περιποίηση αυτή, ό διάσημος Γερμανός ζωολόγος Μπέρε άφηγγείται τό παρακάτω συγκινητικό—και τραγικό—άνέκδοτο :

Ένας έρασιτέχνης πτηνολόγος είχε δύο ζευγάρια παπαγάλων. Κατά κακή όμως τύχη, τά δύο άρσενικά είχανε ψοφήσει, και μόλις ύστερ' από κάμποσο καιρό μόρσανε να βρη έναν άλλο άρσενικό παπαγάλο... Οι δύο χήρες περνοσαν μαζί ως τότε τον καιρό σοψ, στο ίδιο κλουβί, άπαραγόρητες βέβαια, μά αγαπημένες και μονιασμένες. 'Αλλ' ό ερχομός του νέου άρσενικού παπαγάλου, κατέστρεψε αυτή την άρμονία. 'Αρχισιν άμέσως να τον ξεεατάζουν με μεγάλη περιέργεια και προσοχή, ενώ κ' έκείνος τίς κινεσες έξεταστικο, σαν να έδίσταζε περι της έκλογής. Τέλος, έβγαλε από τό σόμα του μία κραυγή, στήν όποία του άπικριθησε τό ένα από τά δύο θηλυκά. Έκείνος επανέλαθε την προσκήσή του, και τότε τό θηλυκό πέταξε κοντά του τον τοίμπηπο γλυκά-γλυκά στο χυρτό σώφορ του.

Τό άλλο θηλυκό παρακολουθουσε τη σκηνή με άδιαφορία. Όταν όμως άντελήφθη ότι τό άρσενικό είχε κάνει πειά την έκλογή του, έφρόθεσε από τό κακό της, όρημσε μονιασμένη πάνω στήν άνειζήλο της, την άρπαξε με τό σόμα από την ούρά και έσχοις να της τραβάη τό φτερά—για να της χαλάση την όμορφοιά και να μην τη θέλη έτσι πειά τό άρσενικό. 'Ητανε τόσο θυμωμένη ώστε ό πτηνολόγος άναγκάστηκε να τη βάλη σ' άλλο κλουβί, και να της δώση κ' ένα άρσενικό σύντροφου. Έκείνη όμως ήσθε καν ήθελε να τον άνικροφά στο μάτια της. Και τέλος ψόφησε !..

Στό προσεχές θά σας ποημε και άλλα έξαιρητικά ενδιαφέροντα πριόματα για τους έρωτες των πουλιών.

Οι παπαγάλοι, άρσενικοί και θηλυκοί, εινε τά περισσότερο μονόγαμα πουλιά του κόσμου. Ένα ταίρι παπαγάλων μένει ένωμένο ο' δλη του τη ζωή, ενώ όλα τ' άλλα άρσενικά πουλιά ζηητόσε κάθε χρόνο καινούργια συντρόφισσα. Οι παπαγάλοι, ως γνωστόν, δέν τραγουδάνε. Όταν όμως έλθη η έποχή των έρωτων τους φωνάζουν

Στόλό του Εδέίνου Πόντου, ως άποβατικό σόμα, και τό άλλο μισό, υπό τό στατηγό Ρεβελιώτη, έναντιον τον Ταταόρον επαναστατών. 'Ο Σαματάκης με τους δικούς του ήταν στο στόλο, και σε μία πευματωδή ναυμακία που γίνηκε κοντά στήν Ταυρίδα, λαβώθηκε αυτός και σκοτώθησε ό Χρυστός Μηλώνης.

'Ο Σαματάκης, άφοσ υπηρέτησε τρία χρόνια στή Ρωσσία, έγύρσε στήν Έλλάδα και πήγε στο πατρικό του χωριό. Έχοντας λοχρούς συγγενείς στήν Αθήη του 'Αλή Πασα, πήρε άμνηστεια από την 'Υψηλή Πύλη, και δέν τον έννοχουσε κανείς... Κατά την επαναστάσει του 1821, άν και πολύ γέρος πειά, έλαβε μέρος στήν πολιορκία του Μαλανδρινίου. 'Ο Σαματάκης ήταν μετρίου άναςτήματος, στενήρος, καστονομάλλης, με μικρό κεφάλι, γαλιανά μάτια, παχύτατο μουστάκι και μακρού, ώστε να μορση να τό δέννη πίσω από τό σβέρο του. Ποτέ δέν έκβαλλίκευε. 'Ηταν πολύ ήγχορος στά πόδια. Χειμώνα - καλοκαίρι φοροθσε την καρδιά του. Ποτέ δέν έκμερούθεσ άπάνω του άσήμα, όπως οι άλλοι άρματωλοί. Ω; τά βαθειά του γεράματα έβλεπε σέ μεγάλη άπόστασι και σημάδευε άρισία. Τό τρυφερά του ήταν ένα μακρού καρποφύλλα, που ό ίδιος τ' όνόμαζε καρπότα. 'Ο Σαματάκης πέθανε στά 1836, σε ήλικία 110 ετών !

